

PTEP 2024

KNJIGA SAŽETAKA

BOOK OF ABSTRACTS

XXXVI NAUČNO - STRUČNI SKUP
PROCESNA TEHNIKA I ENERGETIKA
U POLJOPRIVREDI

PTEP 2024

XXXVI SCIENTIFIC - PROFESSIONAL
CONFERENCE PROCESSING
AND ENERGY IN AGRICULTURE

PTEP 2024

Tara, hotel Omorika
15 – 18. april 2024.

PTEP 2024

KNJIGA SAŽETAKA

BOOK OF ABSTRACTS

XXXVI NAUČNO - STRUČNI SKUP
PROCESNA TEHNIKA I ENERGETIKA
U POLJOPRIVREDI
PTEP 2024

XXXVI SCIENTIFIC - PROFESSIONAL CONFERENCE
PROCESSING AND ENERGY
IN AGRICULTURE
PTEP 2024

Tara, hotel Omorika
15 – 18. april 2024.

Izdavač / Publisher:

Nacionalno društvo za procesnu tehniku i energetiku u poljoprivredi, Novi Sad,
National Society of Processing and Energy in Agriculture, Novi Sad, Serbia
Trg Dositeja Obradovića 8

Suizdavač / Co-publisher:

Poljoprivredni fakultet, Novi Sad, Trg Dositeja Obradovića 8
Faculty of Agriculture, Novi Sad, Serbia

Glavni i odgovorni urednik / Editor in Chief:

prof. dr Milivoj Radojčin

Urednici / Editors:

prof. dr Filip Kulić

prof. dr Ivan Pavkov

For Publisher / Za izdavača:

mr. Miladin Kostić

Tehnički urednik / Technical editor:

prof. dr Milivoj Radojčin

Štampa / Printed by:

E-izdavaštvo PTEP

Tiraž / Edition: 200

ISBN: 978-86-7520-607-1

E-mail: ptep@ptep.org.rs

www.ptep.org.rs

XXVI NAUČNO-STRUČNI SKUP
PROCESNA TEHNIKA I ENERGETIKA U POLJOPRIVREDI - PTEP 2024
XXXVI SCIENTIFIC - PROFESSIONAL CONFERENCE
PROCESSING AND ENERGY IN AGRICULTURE - PTEP 2024
Tara, hotel Omorika, 15 – 18. april 2024.

NAUČNI ODBOR

prof. dr Mirko Babić, Univerzitet u Novom Sadu,
Poljoprivredni fakultet;
prof. dr Milica Radosavljević, Institut za kukuruz
Zemun Polje, Beograd;
prof. dr Dragan Škorić, Srpska akademija nauka i
umetnosti, Beograd;
dr Jovanka Lević, Univerzitet u Novom Sadu,
Naučni institut za prehrambene tehnologije;
prof. dr Filip Kulić, Univerzitet u Novom Sadu,
Fakultet tehničkih nauka;
prof. dr Ivan Pavkov, Univerzitet u Novom Sadu,
Poljoprivredni fakultet;
prof. dr Milivoj Radojčin, Univerzitet u Novom
Sadu, Poljoprivredni fakultet;
prof. dr Miloš Tešić, Univerzitet u Novom Sadu,
Fakultet tehničkih nauka;
dr Olivera Đuragić, Univerzitet u Novom Sadu,
Naučni institut za prehrambene tehnologije;
dr Milka Vujaković, Poljoprivredna savetodavna
služba, Poljoprivredna stanica Novi Sad;
dr Goran Todorović, Institut za kukuruz Zemun
Polje, Beograd;
dr Lana Đukanović, Institut za zaštitu bilja i
životnu sredinu, Beograd;
prof. dr Ljiljana Mojić, Univerzitet u Beogradu,
Tehnološko-metalurški fakultet e;
prof. dr Maša Bukurov, Univerzitet u Novom
Sadu, Fakultet tehničkih nauka;
prof. dr Aleksandra Dimitrijević, Univerzitet u
Beogradu, Poljoprivredni fakultet;
prof. dr Nebojša Novković, Univerzitet u Novom
Sadu, Poljoprivredni fakultet;
prof. dr Jelena Pejin, Univerzitet u Novom Sadu,
Tehnološki fakultet;
prof. dr. Siniša Bikić, Univerzitet u Novom Sadu,
Poljoprivredni fakultet;
dr Vladimir Bugarski, Univerzitet u Novom Sadu,
Fakultet tehničkih nauka;
dr Sonja Gvozdenac, Institut za ratarstvo i
povrtarstvo Novi Sad i
dr Aleksandra Đukić Vuković, Univerzitet u
Beogradu, Tehnološko-metalurški fakultet.

ORGANIZACIONI ODBOR SAVETOVANJA:

mr Miladin Kostić, predsednik Nacionalnog
društva za procesnu tehniku i energetiku u
poljoprivredi, Login eko doo, Beograd,
prof. dr Filip Kulić, generalni sekretar društva
PTEP, Fakultet tehničkih nauka Novi Sad
prof. dr Ivan Pavkov, Poljoprivredni fakultet Novi
Sad,
prof. dr Milivoj Radojčin, Poljoprivredni fakultet
Novi Sad,
Marko Nenadić dipl.ing., Uljarice Bačka doo
Novi Sad
dr Olivera Đuragić, Naučni institut za
prehrambene tehnologije Novi Sad

ORGANIZATORI SAVETOVANJA:

Univerzitet u Novom Sadu,
Poljoprivredni fakultet,
Departman za poljoprivrednu tehniku
i
Nacionalno društvo za procesnu tehniku i
energetiku u poljoprivredi, Novi Sad

SUORGANIZATORI SAVETOVANJA:

ISEKI FOOD Association, Beč, Austrija;
Institut za prehrambene tehnologije, Novi Sad,
Institut za kukuruz "Zemun Polje", Beograd,
Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad,
Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad i
Tehnološki fakultet, Novi Sad.

POKROVITELJI SAVETOVANJA:

Ministarstvo prosvete, Republike Srbije,
Izvršno veće AP Vojvodine:
Pokrajinski sekretarijat za visoko obrazovanje
i naučno-istraživačku delatnost
i
Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu,
vodoprivredu i šumarstvo.

POČASNI ODBOR SAVETOVANJA:

prof. dr Mirko Babić, Počasni predsednik
Nacionalnog društva za procesnu tehniku i
energetiku u poljoprivredi, Poljoprivredni
fakultet, UNS Novi Sad
prof. dr Nedeljko Tica, Dekan Poljoprivrednog
fakulteta, UNS Novi Sad,
dr Jelena Begović, Ministar nauke, tehnološkog
razvoja i inovacija Republike Srbije,
prof. dr Margarida Vieira, Predsednik ISEKI Food
Association,
dr Marina Soković, Pomoćnik ministra nauke,
tehnološkog razvoja i inovacija Republike
Srbije,
Vladimir Galić, Pokrajinski sekretar za
poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo,
APV,
prof. dr Zoran Milošević, Pokrajinski sekretar za
visoko obrazovanje i naučnoistraživačku
delatnost, APV,
dr Ljubiša Šarić, v.d. direktora Naučnog instituta
za prehrambene tehnologije, UNS Novi Sad,
dr Miodrag Tolimir, Direktor Instituta za kukuruz
"Zemun Polje", Beograd – Zemun,
dr Jegor Miladinović, Direktor Instituta za
ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad,
prof. dr Biljana Pajin, Dekan Tehnološkog
fakulteta, UNS Novi Sad,
prof. dr Boris Dumnić, v.d. dekana Fakulteta
tehničkih nauka, UNS Novi Sad,
mr Miladin Kostić, Predsednik Nacionalnog
društva za procesnu tehniku i energetiku u
poljoprivredi, Login eko doo, Beograd i

Ova strana je namerno ostavljena prazna.
This page was intentionally left blank.

PLAZMA AKTIVIRANI VODENI EKSTRAKATI CVETA KOPRIVE KAO SUPSTRAT ZA GAJENJE BIOMASE *LIGILACTOBACILLUS SALIVARIUS*

Mihajlo BOGDANOVIĆ¹, Dragana MLADENOVIĆ², Jovana GRBIĆ², Mihailo MLADENOVIĆ¹,
Saša LAZOVIĆ³, Aleksandra ĐUKIĆ-VUKOVIĆ¹

¹University of Belgrade, Faculty of Technology and Metallurgy, University of Belgrade,
Karnegijeva 4, 11120 Belgrade, Serbia

²Innovation centre of Faculty of Technology and Metallurgy, University of Belgrade,
Karnegijeva 4, 11120 Belgrade, Serbia

³University of Belgrade, Institute of Physics Belgrade, Pregrevica 118, 11080 Belgrade, Serbia
Contact: adukic@tmf.bg.ac.rs

Kopriva (*Urtica dioica*) je samonikla biljka bogata flavonoidima, karotenoidima, fitosterolima, terpenima. Ima izuzetan farmaceutski potencijal zbog svojih antiinflamatornih, antioksidativnih i diuretskih svojstava. Koristi se u ishrani, kao čaj ili u formi suvih ili tecnih ekstrakta. U cilju poboljšanja karakteristika, bioraspoloživosti i stabilnosti ekstrakata, koriste se ekstrakcije ekološki prihvatljivim rastvaracima, zeleni fizički tretmani i fermentacija probiotičkim bakterijama. Zeleni rastvaraci kao što su voda, etanol i biokompatibilni eutektičke tecnosti su pogodni za dobijanje ekstrakata u skladu sa principima održivog razvoja. Inovativni fizički tretmani kao netermalni tretman plazmom mogu obezbediti bolju ekstrakciju i mikrobiološku stabilnost posebno vodenih ekstrakata. Takođe, fermentacije bakterijama, kao što je *Ligilactobacillus salivarius*, mogu da metabolišu jedinjenja prisutna u ekstraktima i biotransformišu glikozide, tanine i lignane u biološki aktivnije oblike.

U radu smo ispitivali rast i antioksidativnu aktivnost vodenih ekstrakata cveta koprive dobijenih uz tretman netermalnom plazmom i potom fermentaciju sa *L. salivarius*. Ispitali smo rast *L. salivarius* u medijumima sa različitim udelom vodenog ekstrakta cveta koprive i Man Rogosa Šarp (MRS) bujona koji je koristi kao standardni mikrobiološki medijum za kultivaciju bakterija mlecne kiseline. Antioksidativna aktivnost dobijenih ekstrakata je ispitana DPPH metodom, pre i nakon fermentacije. *L. salivarius* je pokazao najbolji rast (11 log CFU/ml) u ekstraktima obogacenim sa 25% MRS. Potom je je ispitivan rast *L. salivarius* u plazma tretiranom vodenom ekstraktu koprive sa 25% MRS. Nakon tretmana netermalnom plazmom od 3 min i naknadne fermentacije ovih ekstrakata, postignut je rast od 9 log CFU/ml i porast antioksidativne aktivnosti od 27% DPPH metodom. Uoceno je pozitivan kombinovani efekat netermalne plazme i fermentacije na povećanje antioksidativne aktivnosti, posebno pri kracim tretmanima netermalnom plazmom. Rezultati rada ukazuju na mogućnost primene zelenih tretmana i fermentacije za dobijanje proizvoda ekstrakta cveta koprive obogacenih sa *L. salivarius*. Plazma tretman može uticati i na mikrobiološki sastav vodenih ekstrakata, kao važnog aspekta za primenu u prehrambenoj i farmaceutskoj industriji.

Ključne reči: Netermalna plazma, *Ligilactobacillus salivarius*, Kopriva

PTEP